

افتتاح هم‌زمان ۳۲۲ پروژه بخش تعاون در سراسر کشور

● با حضور معاون اول رئیس‌جمهور، وزیر تعاون کار و رفاه اجتماعی و معاون امور تعاون، از ۳۲۲ طرح تعاونی در سراسر کشور به‌طور هم‌زمان بهره‌برداری شد. با حضور اسحاق جهانگیری در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ضمن ارتباط زنده ویدئویی با استان‌های یزد، ایلام، خراسان شمالی، هرمزگان و مرکزی و آغاز بهره‌برداری طرح‌های تعاونی این استان‌ها، فرمان افتتاح هم‌زمان ۳۲۲ طرح تعاونی در سطح کشور صادر شد. این ۳۲۲ طرح تعاونی با مشارکت ۱۹هزار و ۶۷۷ عضو و سرمایه‌گذاری بالغ بر هزارو ۵۰۷ میلیارد تومان و ایجاد اشتغال برای ۱۲هزارو ۷۷۷ نفر به بهره‌برداری رسیده است. از هزارو ۵۰۷ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری انجام‌شده در این ۳۲۲ طرح، ۲۹۹ میلیارد تومان در طرح‌های تعاونی‌های تولیدی، ۵۸ میلیارد تومان در طرح‌های خدماتی و ۱۱۵۰ میلیارد تومان در طرح‌های مسکن بوده است. دکتر جهانگیری همچنین در ارتباط زنده ویدئویی با استان‌های یادشده، ضمن تاکید بر اهمیت بخش تعاون، اظهار امیدواری کرد در همه استان‌های کشور طرح‌های این بخش با قوت اجرایی شود. در ادامه این مراسم، محمد شریعتمداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: در سه سال گذشته هزار طرح تعاونی در کشور افتتاح شد که بیش از چهار هزار میلیارد تومان ارزش سرمایه‌گذاری در این بخش بوده و بیشتر این طرح‌ها در بخش‌های خرد و متوسط بوده است. او گفت: در سال‌های اخیر، تلاش کرده‌ایم تعاونی را به جایگاه خود بازگردانیم و نقطه‌عطف آن نیز در دیدار با رهبر معظم انقلاب بود. شریعتمداری افزود: در این جلسه ایشان فرمودند که یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصاد کشور، بخش تعاون است و به دلیل توزیع عادلانه ثروت و مردمی‌بودن تعاون باید به این سمت حرکت کنیم و پس از آن بود که بخش تعاون جان تازه‌ای گرفت و سسند توسعه بخش تعاون در دستور کار قرار گرفت و جلسات متعدد برای رسیدن بخش تعاون به جایگاه واقعی را ادامه دادیم. وی تاکید کرد: پوست‌اندازی در بخش تعاون با مدیریت دانا، جوان، خلاق و مقتدر و استفاده از ابزارهای جدید در توسعه بخش تعاون مانند تأمین مالی و ضمانت میسر می‌شود. او افزود: چنانچه تمام طرح‌های افتتاح‌شده از محل منابع ارزان‌قیمت اشتغال روستایی را به مهارت متصل کنیم، اشتغال پایدار خواهد بود. محمد کبیری، معاون تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در حاشیه برنامه گفت: این پروژه‌ها با سرمایه‌گذاری بیش از هزارو ۵۰۰ میلیارد تومان راه‌اندازی شده است. کبیری در پاسخ به پرسش خبرنگار درباره اقدامات یک سال گذشته بخش تعاون گفت: ما در یک سال گذشته چند هدف مهم و عمده را دنبال کردیم. نخست راه‌اندازی و ایجاد سامانه جامع و هوشمند بخش تعاون بود که باعث افزایش سرعت خدمت‌رسانی و کاهش بوروکراسی‌های اضافه در بخش تعاون شد؛ به‌طوری‌که زمان ثبت یک تعاونی از بیش از ۴۵ روز به کمتر از ۱۰ روز کاهش یافت و امکان نظارت اعضا بر عملکرد تعاونی و هیئت‌مدیره‌ها فراهم شد. او ایجاد مراکز نوآوری تخصصی بخش تعاون در سراسر کشور را از دیگر اقدامات برشمرد و گفت: توسعه نوآوری در بخش تعاون و ایجاد شبکه ارتباطی هدفمند دانشگاهیان و نخیکان با بخش تعاون از اهداف معاونت بود که به‌منظور حمایت و رشد استارت‌آپ‌های دانشجویی و حل مشکلات تعاونی‌ها با راهکارهای نوآورانه راه‌اندازی شد. کبیری راه‌اندازی اولین صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر (VC) و تأمین مالی خرد تضمین‌شده برای هدایت سرمایه‌های خرد و سرگردان مردم در مسیر تولید را اقدامات دیگر بخش تعاون عنوان کرد و افزود: ضمانت اصل سرمایه مردم از سوی صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری برای مردم در استارت‌آپ‌ها و طرح‌های نوآورانه و دانش‌بنیان و شریک‌شدن مردم در سود طرح‌ها و پروژه‌ها از اهداف اصلی این طرح بود. معاون تعاون وزارت کار شفافیت را اصلی‌ترین محور اقدامات این بخش برشمرد و گفت: ایجاد شفافیت در بخش تعاون منجر به کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در این بخش و بالارفتن امکان نظارت بر عملکرد را فراهم آورده است. کبیری با تاکید بر لزوم تکمیل زنجیره ارزش در تعاونی‌ها افزود: رویکرد توسعه بازار تعاونی‌ها را راه‌اندازی بازار اینترنتی تعاون مارکت برای دوهزارو ۵۰۰ تعاونی در سراسر کشور اقدام مهم دیگری بود که در تعاون پیگیری شد. او همچنین حمایت از تعاونی‌های زنان با پرداخت تسهیلات، حمایت از تعاونی‌های روستایی با هدف ایجاد اشتغال را از دیگر اقدامات بخش تعاون نام برد. کبیری افزایش ۱۱برابری بودجه شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها نسبت به یک سال گذشته و احیای ۱۹ هزار میلیارد تومان تعهد دولت به بخش تعاون بر اساس بند ۲ ماده ۲۹ اصل ۴۴ قانون اساسی را به‌منظور تقویت نهادهای مالی بخش تعاون عنوان کرد.

شرق: از بودجه به‌عنوان قلب اقتصاد یاد می‌کنند که سلامت یا بیماری یک اقتصاد را می‌توان از متن آن و فرازونشیب‌هایش متوجه شد؛ اما در بودجه ایران ماجرا کمی متفاوت است؛ بالا و پایین و آهنگ ضربان قلب آن و دهل‌بازها و دریچه‌های اقتصاد چیزی نیست که دولت‌ها بخواهند با شفافیت، آن را جلوی روی مردم قرار دهند. موارد بسیاری بدون آنکه از قاعده‌ای پیروی کنند، محرمانه تلقی می‌شوند؛ از صورت‌حساب‌های مالی شرکت‌های دولتی گرفته تا میزان درآمد‌های نفتی. کارشناسان، پژوهشگران و جامعه، فقط از آنچه درباره آن صحبت نمی‌شود و به متن درنی‌آید، متوجه می‌شوند که در آن دالان‌های تاریک، اتفاقاتی می‌افتد که قرار نیست جامعه بدانند؛ با وضع به گونه‌ای است که گفتن آن باعث «پیماز ناامیدی» می‌شود. همین عملکرد هم باعث شده که در نهادهای تحقیقاتی مانند مجمع جهانی اقتصاد، بودجه‌نویسی ایران در مؤلفه فرایند بودجه‌نویسی در شفافیت نمره ۵.۹ از صد بگیرد. محمدحسین ملک‌نژاد، عضو اندیشکده شفافیت، در گفت‌وگو با «شرق» موارد عدم شفافیت در بودجه را توضیح می‌دهد و معتقد است حتی مصوبات کمیسیون تلفیق در بودجه ۹۹ نیز هیچ کمکی به این نکرده که بودجه شفاف شود. بدیهی‌ترین اصل شفافیت که شیوه انتشار است، در نظام بودجه‌نویسی ما رعایت نمی‌شود. طبق شنیده‌ها، مرکز پژوهش‌های مجلس فقط بالغ بر ۲۰ میلیون تومان هزینه می‌کند تا فایل پی‌دی‌اف بودجه را برای انجام محاسبات به اکسل تبدیل کند؛ درحالی‌که سازمان برنامه‌بودجه به‌راحتی می‌تواند این موارد را در شیوه انتشار رعایت کند. مهم‌ترین حفره بعدی عدم شفافیت بودجه، در داده‌های هزینه‌کرد است که به ضعیف‌ترین شکل ممکن ارائه می‌شود و نمونه‌های آن را می‌توان در سکوت بودجه درباره حقوق و دستمزد دولتی‌ها و ارقام مناقصه‌ها و قراردادهای دید.

شاخص‌های اصلی شفاف‌سازی بودجه

به گزارش «شرق»، در زمینه شفافیت بودجه‌ای دو نکته مهم وجود دارد؛ نخست اینکه فرایند بودجه‌نویسی و قوانین مربوط شفاف نیستند و دوم آنکه نحوه مصرف بودجه‌های پیش‌بینی‌شده، شفافیت لازم و دست‌کم شفافیت عمومی را ندارد. یکی از مهم‌ترین هدف‌های تصویب بودجه از سوی مجلس، اطلاع عموم مردم در رقم دقیق اعتبارات عمومی است که به هر سازمان یا دستگاه اداری و خصوصی مستقل تخصیص می‌یابد. متأسفانه قوانین بودجه ایران به علت نادیده‌گرفتن ضوابط شکلی، هم از جهت اصطلاحات و عبارات و هم از لحاظ طرف خطاب و نامعین‌بودن دریافت‌کننده اعتبار، فاقد شفافیت است. محمدحسین ملک‌نژاد، عضو اندیشکده شفافیت، در گفت‌وگو با «شرق» در چندین مورد شاخص‌های شفافیت را برمی‌شمارد؛ شاخص‌هایی که در بودجه‌نویسی ایران حضور کم‌رنگی دارند. مورد اول مربوط به «لزوم انتشار سند تدوین بودجه» می‌شود؛ منظور از سند تدوین بودجه نیز سندی است که سازمان برنامه‌بودجه بر اساس آن بودجه را تنظیم می‌کند. این در حالی است که در ایران صرفاً آیین‌نامه‌ها منتشر می‌شود و برای کسی که بخواهد این فرایند را خارج از دایره حاکمیت بررسی کند، زمینه فراهم نیست. مورد دوم، «لزوم انتشار دقیق

اقتصاد

چرا نظام بودجه‌نویسی ایران به شفافیت پشت کرده است؟

نمره شفافیت بودجه ایران؛ ۱۵ از ۱۰۰

اعداد و ورق‌های بودجه» است؛ در ایران سند لایحه بودجه به صورت یک پی‌دی‌اف هزارصفحه‌ای منتشر می‌شود که صرفاً سندی کاغذی است؛ درحالی‌که شفافیت یعنی اینکه این سند حداقل به صورت اکسل منتشر شود؛ و ضرورت دارد اعداد بودجه به صورت دقیق ذکر شود؛ اما اکنون داخل لایحه بودجه شاهد ابتکارات عجیبی هستیم که کلیت لایحه را زیر سؤال می‌برد؛ برای مثال جلوی برخی از حوزه‌ها، بدون هیچ توضیحی، تنها به تگارش عدد یک اکتفا شده است. او می‌گوید: این‌طور که ما شنیده‌ایم، مرکز پژوهش‌های مجلس بالغ بر ۲۰ میلیون تومان هزینه می‌کند تا فایل پی‌دی‌اف بودجه را تبدیل به اکسل کند؛ درحالی‌که این هزینه زائد است و سازمان برنامه‌بودجه خود باید فایل اکسل را برای انجام محاسبات در اختیار پژوهشگران و کارشناسان قرار دهد. مسئله بعدی به اتفاقات پس از ورود لایحه به مجلس مربوط می‌شود. «فرایند بررسی و مذاکرات در کمیسیون‌ها باید شفاف باشد» و به عنوان نمونه همچون کمیسیون برجام که جزئیات جلسات نمایندگان پخش می‌شد، لایحه بودجه هیچ‌یک از شش شاخص شفافیت را دارا نیست؛ گزارش‌های تفریغ بودجه هم نشان می‌دهد بودجه در ایران چندان سند مهمی نیست و نه فرایند تدوین این سند چندان بررسی می‌شود و نه در عمل چندان مبنای کار قرار می‌گیرد، باید نحوه رسیدگی به لایحه بودجه نیز پخش شود و آرای نمایندگان مشخص باشد، چراکه در زمان بررسی لایحه بودجه در مجلس، نمایندگان بیشترین رفتار محلی را دارند و پروژه‌های غیرمنطقی برای مناطق خود می‌گیرند. این کارشناس اقتصادی توضیح می‌دهد: یکی از ابعاد مهم شفافیت بودجه، جرم‌انگاری عدم انجام بودجه است. یعنی اگر دولت بودجه را گرفت و خرج موارد دیگری کرد، چه اتفاقی می‌افتد. گزارش عملکرد بودجه در قالب گزارش تفریغ دو سال بعد از تقدیم بودجه از طرف دیوان محاسبات ارائه می‌شود و جالب است شما حتی اگر رندوم هم به این گزارش‌ها نگاه کنید، انبوهی از تخلفات دولت در انجام بودجه را می‌بینید. این تخلفات شناسایی و دو سال بعد منتشر می‌شود اما هیچ برخوردی با آن نمی‌شود. آیا برای این تخلفات برخوردی صورت گرفته؟ آیا پول‌های هدرشده به خزانه بازمی‌گردد؟ او ادامه داد: مورد بعدی مربوط به «لزوم قابل فهم‌بودن قانون بودجه برای مردم» است. در حالی دولت با استفاده از بودجه کشور را

اداره می‌کند که قانون بودجه برای مردم عادی قابل فهم نیست. در دنیا همراه با قانون بودجه، سند یا پیوستی تحت عنوان بودجه شهروندی منتشر می‌شود که بودجه را به زبان ساده برای مردم توضیح می‌دهد؛ در حالی که تاکنون سازمان برنامه و بودجه هیچ‌گونه سند ملحق‌ی که اعلام کند منابع و مصارف چگونه تعیین شده است و برای مردم قابل فهم باشد، آماده نکرده است. البته مرکز پژوهش‌های مجلس گزارشی را تهیه می‌کند اما در این گزارش فقط فرایند توضیح داده می‌شود. مسئله بعدی نیز مربوط به «ارائه دو گزارش شش‌ماهه از عملکرد بودجه به مردم» است؛ دیوان محاسبات به عنوان نهاد ناظر باید هر شش ماه یک بار یک گزارش شفاف از عملکرد بودجه به مردم ارائه کند البته این گزارش‌ها تولید می‌شوند اما به صورت دقیق و شفاف در اختیار مردم قرار نمی‌گیرند.

مصوبات کمیسیون تلفیق نامش شفافیت نیست

این کارشناس اقتصادی تاکید می‌کند: سند تفریغ بودجه شاخص بعدی شفافیت بودجه است. دیوان محاسبات به عنوان نهاد ناظر، فرایند کار دولت را بررسی می‌کند که گزارشات دیوان نشان می‌دهد در بسیاری از تبصره‌های تفریغ بودجه، دولت از مواد گفته‌شده در قانون بودجه تخلف کرده است، حتی اگر به‌صورت تصادفی نیز بخش مربوط به تفریغ بودجه سبایت دیوان محاسبات را بررسی کنید، متوجه این امر می‌شوید. در واقع گزارش‌های تفریغ بودجه نشان می‌دهد بودجه در ایران چندان سند مهمی ندارد زیرا نه فرایند تدوین این سند چندان بررسی می‌شود و نه در عمل چندان مبنای کار قرار می‌گیرد. ملک‌نژاد درباره شفافیت در بودجه ۹۹ توضیح داد: در حالت کلی تغییری نداشته است و آنچه در کمیسیون تلفیق مجلس هم تصویب شده، نامش شفافیت نیست. کیفیت انتشار آن هم که تفاوتی نکرده است. گرچه ما شاخصی دقیق که بخواهد شفافیت بودجه را بسنجد، نداریم اما یک شاخص هست که فرایند شفافیت بودجه را می‌سنجد و مرجع آن یکی از نهادهای وابسته به بانک جهانی است. در این‌باره بین ۴۰ کشور نمونه ایران رتبه آخر را دارد. مجمع جهانی اقتصادی در زمینه شاخص رقابت‌پذیری درباره فرایند بودجه در شفافیت نمره ۵.۹ از صد به ایران داده است.

ما هم تلاشی نکردیم در آن تغییری ایجاد کنیم.او درباره ضرورت

شفافیت در بودجه می‌گوید: مطالعات تحقیقاتی اخیر نشان‌دهنده آن

است که شفافیت می‌تواند دولت‌ها را قادر به ارتقای اعتبار در بازارهای

جهانی با نرخ‌های ارزان‌تری کند. همچنین می‌تواند به بهره‌وری

هزینه‌های عمومی نیز یاری دهد. به‌علاوه، شفافیت می‌تواند موجب

رشد برابری از طریق تطابق منابع ملی با اولویت‌های ملی شود.

شفافیت و مشارکت عمومی، دولت‌ها را به اعتمادسازی قادر کرده و

به شهروندان مجال اظهارنظر و کرامت می‌بخشد. از سوی دیگر، ابهام

در مسائل مالی می‌تواند اصول مالی را تضعیف کرده و همان‌گونه که

در یکی از گزارش‌های منتشرشده اخیر از سوی صندوق بین‌المللی پول

تشریح شده است: «می‌توانند به بدهی بسیار زیاد و غیرقابل انتظار منجر

شوند».

خبر

ابلاغ بخش‌نامه جدید دولت برای افزایش حقوق کارمندان دولت

● با دستور رئیس‌جمهور و به منظور رفع تبعیض در پرداخت‌های دستگاه‌های اجرایی، بخش‌نامه افزایش ۵۰درصدی امتیازات فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری را ابلاغ شد. به گزارش تسنیم، محمدباقر نوبخت بخش‌نامه افزایش ۵۰درصدی امتیازات فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری را ابلاغ کرد. این بخش‌نامه به همه دستگاه‌های اجرایی که تاکنون افزایش امتیازات فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری در آنها اجرا نشده، ابلاغ شده است.در بخش‌نامه ابلاغی رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور آمده است: با عنایت به اینکه برخورداری کارکنان دستگاه‌های اجرایی از افزایش امتیازات فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری تا ۵۰ درصد پس از تصویب هیئت وزیران و شورای حقوق و دستمزد، منوط به وجود اعتبار در بودجه‌های سنوتایی است و در سال‌های گذشته تعدادی از دستگاه‌های اجرایی طبق مقررات و ضوابط قانونی از افزایش امتیازات یادشده استفاده کرده‌اند و تعداد دیگری از دستگاه‌های اجرایی با وجود مصوبه هیئت وزیران و مصوبه شورای حقوق و دستمزد مبنی بر افزایش تا ۵۰درصدی امتیازات فصل دهم، به دلیل نبود اعتبارات مصوب نتوانستند برای کارکنان خود از افزایش یادشده استفاده کنند و این امر منجر به نابرابری و اختلاف در پرداخت‌های نیروی انسانی شده است؛ بنابراین با توجه به تاکید رئیس‌جمهوری محترم برای رفع تبعیض و رعایت عدالت در پرداخت‌ها و در راستای اجرای تبصره ۳ ماده ۲۹ و ماده ۳۰ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اعلام دستگاه‌های اجرایی متقاضی اعمال افزایش امتیازات، مبنی بر امکان اجرای مصوبات یادشده از محل اعتبارات مصوب، به موجب این بخش‌نامه دستگاه‌هایی که تاکنون کارکنان آنها از مصوبات فوق‌الذکر و دیگر افزایش‌های مشابه در امتیازات برخوردار نشده‌اند، می‌توانند از تاریخ اول اسفند ۱۳۹۸ برای افزایش تا ۵۰درصدی امتیازات فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری طبق مفاد مندرج در مصوبات یادشده برای کارکنان خود اقدام کنند.

جبران خسارت فیشینگ بر عهده کیست؟

قانونی که گفتیم؛ بنابراین بیره نیست اگر بگوییم رگولاتوری پرداخت الکترونیک باید چند ضلعی باشد مانند رگولاتوری تنظیم مقررات که فقط در وزارت ارتباطات نیست. خلا یک رگولاتور چند ضلعی به‌وضوح در مشکلات نیز بخشی در صنعت پرداخت دیده می‌شود. بسیاری از مسائل باید فراهشی دیده اما با نگاه بخشی حل شوند.

❧ **در این صورت چه مسئولیتی برای رگولاتور باقی خواهد ماند؟**

رگولاتور دو وظیفه دارد؛ اول اینکه از ظرفیت‌های موجود خود بالاترین استفاده را ببرد و دوم اینکه برای رفع نیازهای قانونی خود، تصمیم‌سازی کرده و لوایح پیشنهادی را در اختیار نهاد تقنینی قرار دهد. در غیر این صورت، نهاد تنظیم‌گر به دلیل آنکه نیازهای خود را به نهاد تقنینی منعکس نکرده، در کاستی پدیدآمده سهم خواهد داشت البته این مسئولیت را می‌توان و باید به شکل یک زنجیره دید، یعنی فعالان اقتصادی در حوزه پرداخت و ارائه‌دهندگان خدمت نیز باید در حوزه تصمیم‌سازی مسئولانه حضور داشته باشند. شرکت‌ها هزینه‌هایی را معطوف تحقیق و توسعه کنند و بخشی از تمرکز خود را در این تحقیق و توسعه بر روی الزامات حقوقی و الزاماتی که نیازمند قوانین و مقررات برای مواجهه با ریسک‌های حقوقی احتمالی هستند، قرار دهند. این کار در دنیا بسیار مرسوم است و اسکیم‌های بزرگی چون ویزا و مسترکارت شرایط و الزامات امنیتی خود را در حجم بسیار بالایی منتشر کرده و روی آن سرمایه‌گذاری کرده‌اند، چراکه قرار است منفعت یک صنعت بکر را ببرند و برای تضمین سودآوری خود نیازمند قوانین و مقررات هستند.

❧ **با این حساب رویکردهای فعلی را در تعیین مسئول جبران زیان فیشینگ نادرست ارزیابی می‌کنید؟**

اگر قرار باشد در مقوله فیشینگ هزینه را به گردن یک مسئول بیندازیم، بنابراین اگر حاشیه امن قرار داده‌ایم، چه‌بسا این اتفاق به صورت غیررسمی سال‌هاست که افتاده است و بانک‌ها این کار را انجام داده‌اند و برای حفظ وجه عمومی خود چاره‌اندیشی اصولی در این زمینه نداشته‌اند و با جبران یک خسارت، عملاً از درمان یک معضل خسارت‌زا صرف‌نظر شده است؛ بنابراین راهکار اصولی آن است که یک فهرست مسئولیت تدوین شود، به‌نحوی‌که مشخص باشد هر بازیگر در این صنعت، چه مسئولیتی برای مقابله با فیشینگ برعهده دارد و در تناسب با همین مسئولیت نیز جبران‌کننده قصور یا تقصیر خود تلقی شود.

ادامه از صفحه ۴

موسسه خیریه کهریزک
مركز نگهداری، درمان
آموزش و معنولين و سالمندان
غیردولتی، غیرانتفاعی، مردمی

مشارکت‌های مردمی: ۰۲۱-۳۲۱۱۴
www.kahrizkharity.com

پرداخت آنلاین

مشارکت از طریق کد دستوری:

۶۵*۷۸۰*
۷۰۰*۷۳۷*

تأمین هزینه دارو و درمان توانخواه